

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Οικονομικών

Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Θέμα: «Συνεχιζόμενη συρρίκνωση του δικτύου καταστημάτων των τραπεζών – Παραβίαση της Κλαδικής Σύμβασης της ΟΤΟΕ – Υπονόμευση των εργασιακών σχέσεων - Απολύσεις και εξαναγκασμός σε αποχώρηση των εργαζομένων στις τράπεζες»

Με την υπ' αριθ. πρωτ. 2085/25.11.2020 ερώτησή μας προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, είχαμε επισημάνει ότι, εν μέσω έξαρσης της πανδημικής κρίσης και γενικού lockdown, «εξελίσσεται σχέδιο συρρίκνωσης του δικτύου καταστημάτων των συστημικών τραπεζών, που ευθέως συντελεί στην απομόνωση και στη δυσκολία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα των ευάλωτων κοινωνικών και οικονομικών ομάδων, όπως τα φτωχά νοικοκυριά, καθώς και των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σε αυτό το αρνητικό περιβάλλον, μετά από τα δέκα και πλέον χρόνια προγραμμάτων σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής, που επέφεραν εσωτερική υποτίμηση και μια πρωτοφανή σε καιρό ειρήνης ύφεση, οι ανακεφαλαιοποιημένες από το υστέρημα του ελληνικού λαού τράπεζες αντί να επιτελούν τον πραγματικό τους ρόλο, ως οφείλουν, να λειτουργούν με όρους δημόσιου συμφέροντος και να συνδράμουν στην προσπάθεια ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, στηρίζοντας την πραγματική οικονομία και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προχωρούν με γοργούς ρυθμούς, εκμεταλλευόμενες και την πανδημία, σε συρρίκνωση του δικτύου καταστημάτων τους, με αρνητικές επιπτώσεις τόσο σε κοινωνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εργασιακών σχέσεων με σημαντική απώλεια θέσεων εργασίας».

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων απέφυγε να απαντήσει στις σοβαρές αναφορές παραβίασης των εργασιακών σχέσεων και την εξώθηση εργαζομένων στις Τράπεζες σε έξοδο μέσω «προγραμμάτων εθελουσίας». Ο Υπουργός Οικονομικών, αρμόδιος για τον τραπεζικό τομέα, αρκέστηκε να απαντήσει (ΥΠΟΙΚ 04/02/2021 – Α.Π.: 14373 ΕΞ 2021) ότι «τα ζητήματα ίδρυσης και λειτουργίας των τραπεζικών υποκαταστημάτων άπτονται της επιχειρηματικής πολιτικής των τραπεζών.».

Στους τέσσερις μήνες που μεσολάβησαν, με έξαρση της πανδημίας, συνεχιζόμενο lockdown και όξυνση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, οι συνθήκες εργασίας στις τράπεζες επιδεινώθηκαν και η Κλαδική Σύμβαση Εργασίας της ΟΤΟΕ παραβιάζεται ως προς τη ρήτρα «προστασίας της απασχόλησης» τόσο με άμεσες όσο και με έμμεσες απολύσεις, μέσω της αναγκαστικής μετακίνησης εργαζομένων σε υποκαταστήματα που πρόκειται να κλείσουν και ακόμα χειρότερα μέσω αναγκαστικών αδειών, στο πλαίσιο των σχεδίων συρρίκνωσης που

υλοποιούνται. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις καταγγέλλονται από τους εργαζομένους και τις οργανώσεις τους στην EUROBANK και στην Τράπεζα Πειραιώς.

Α. Στην EUROBANK απολύθηκε εργαζόμενη με 33 έτη υπηρεσίας, που προέρχεται από το πρώην Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο. Ως λόγος καταγγελίας της σύμβασής της προβλήθηκε η «μειωμένη απόδοσή» της, χαμηλή δηλαδή αξιολόγηση της εργαζόμενης ως προς την επίτευξη ατομικών στόχων, βάσει του συστήματος αξιολόγησης της EUROBANK. Σε όλες τις συστημικές τράπεζες υπάρχουν «Συστήματα Αξιολόγησης» που μέχρι σήμερα δεν είχαν συνδεθεί με απολύσεις. Η απόλυση αυτή ανοίγει τον «ασκό του Αιόλου» για σωρεία τέτοιων απολύσεων. Η συρρίκνωση του αριθμού των εργαζομένων έως τώρα γινόταν με προγράμματα «εθελουσιών εξόδων», με ταυτόχρονη υποκατάσταση της σταθερής, θεσμικά κατοχυρωμένης εργασίας με ευέλικτη απασχόληση και ενοικιαζόμενη εργασία μέσω τρίτων εταιρειών. Η απόλυση της εργαζόμενης στη EUROBANK σηματοδοτεί μια νέα επιθετική προσέγγιση των διοικήσεων των Τραπεζών. Ταυτόχρονα, σηματοδοτεί την καταστρατήγηση του σχετικού όρου της Κλαδικής Σύμβασης ΟΤΟΕ-Τραπεζών 2019-2021, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 2 «Προστασία απασχόλησης: Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη βούλησή τους να προστατεύσουν την απασχόληση στον κλάδο».

Β. Πληθαίνουν οι αναφορές εργαζομένων στην Τράπεζα Πειραιώς σχετικά με ένα νέο κύμα αδικαιολόγητων μετακινήσεων προσωπικού προς καταστήματα που φημολογείται ότι οδεύουν σε παύση λειτουργίας. Όπως αναφέρουν, η συγκεκριμένη επιλογή της διοίκησης της τράπεζας δεν αποτελεί σύμπτωση, καθώς μόλις προ ολίγων μηνών με την ίδια πρακτικής τέθηκαν σε αναγκαστική πολύμηνη άδεια, εργαζόμενοι που αρνήθηκαν να αποδεχτούν τη συμμετοχή τους στο τότε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου, οι οποίοι μετακινήθηκαν σε καταστήματα τα οποία στη συνέχεια έκλεισαν.

Οι εργαζόμενοι θέτουν ερωτήματα ως προς τη σκοπιμότητα των νέων αυτών μετακινήσεων, ειδικά μάλιστα μετά την ανακοίνωση του νέου πλάνου εταιρικού μετασχηματισμού «SUNRISE», που ουσιαστικά προβλέπει την περαιτέρω μείωση του προσωπικού κατά 2.400 εργαζομένους, αλλά και την περαιτέρω συρρίκνωση του δικτύου καταστημάτων κυρίως στην περιφέρεια, σε ακριτικές και εθνικά ευαίσθητες περιοχές, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την πρόσβαση των συναλλασσόμενων σε τραπεζικές υπηρεσίες της μεγαλύτερης ελληνικής συστημικής τράπεζας. Οι τοπικές κοινωνίες είναι ανάστατες και εκφράζουν τις έντονες ενστάσεις τους για τις κινήσεις αυτές, των οποίων τα κριτήρια είναι άγνωστα και παντελώς αδιαφανή.

Η ΟΤΟΕ και τα συνδικάτα με ανακοινώσεις τους έχουν επανειλημμένα τοποθετηθεί κατά της συρρίκνωσης του δικτύου και των παρεπόμενων συνεπειών της τόσο στις τοπικές κοινωνίες όσο και στα εργασιακά ζητήματα που προκύπτουν.

Το κλείσιμο των καταστημάτων και η συρρίκνωση του Δικτύου έχει φέρει τους εργαζομένους της Τράπεζας Πειραιώς προ αδιεξόδου.

Σύμφωνα με τις καταγγελίες των συνδικαλιστικών οργανώσεων, επαναλαμβάνονται στοχευμένες μετακινήσεις προσωπικού και «μη αρεστών εργαζομένων» στα καταστήματα που πρόκειται να κλείσουν στο μέλλον, ούτως ώστε αύριο να θεωρηθούν πλεονάζον προσωπικό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση εργαζόμενου συνδικαλιστή, σύνεδρου στην ΟΤΟΕ, ο οποίος, όπως καταγγέλλεται, εξαναγκάζεται να μετακινηθεί λόγω της συνδικαλιστικής του δράσης σε νησί που απέχει σχεδόν 100 χλμ. από τον τόπο κατοικίας του.

Επίσης, σύμφωνα με τις καταγγελίες των εργαζομένων στην Τράπεζα Πειραιώς που προέρχονται από την Αγροτική Τράπεζα, παρά τις διαβεβαιώσεις για τις θέσεις εργασίας που ακολούθησαν το ξεπούλημα της ΑΤΕ το 2012 σήμερα πλήττονται πολλαπλά. Η Τράπεζα Πειραιώς, το 2012 απέκτησε την ΑΤΕ, γιατί εγγυήθηκε την απασχόληση του συνόλου των

υπαλλήλων της ΑΤΕ, αντί της τότε πρότασης της EUROBANK για την απασχόληση 2.500 υπαλλήλων, και ενισχύθηκε με τουλάχιστον 16 δις ευρώ από το υστέρημα του ελληνικού λαού. Τα περισσότερα περιφερειακά καταστήματα που πρόκειται να κλείσουν στελεχώνονται από εργαζόμενους της πρώην ΑΤΕ, για τους οποίους ο Οργανισμός/Κανονισμός εργασίας δεν εφαρμόζεται, και το απόλυτο διευθυντικό δικαίωμα, οι πιέσεις και η ατομική στοχοθεσία δημιουργούν ένα τοξικό κλίμα που τους σπρώχνει εκτός τράπεζας.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΟΤΟΕ, όπως αυτά παρουσιάστηκαν σε ΔΤ στις 19/11/2020, στη χώρα μας αντιστοιχεί σήμερα ένας τραπεζοϋπάλληλος σε 292 κατοίκους, ενώ στην Ευρωζώνη ένας σε 185 κατοίκους. Για να πλησιάσει το τραπεζικό μας σύστημα τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, θα έπρεπε να λειτουργεί με 37% παραπάνω εργαζόμενους. Το 2010 υπήρχαν 41,3 καταστήματα εμπορικών Τραπεζών ανά 100.000 κατοίκους. Το 2019 μόλις 19,2 καταστήματα ανά 100.000 κατοίκους, έναντι 38,8 καταστημάτων ανά 100.000 κατοίκους στην Ιταλία, 34,3 στην Γαλλία, 38,2 στην Πορτογαλία και 49,7 στην Ισπανία. Το 2019 ο μέσος όρος στην Ευρωζώνη ήταν ένα τραπεζικό κατάστημα ανά 2.530 κατοίκους. Στην Ελλάδα, με τις γεωγραφικές ιδιομορφίες, αντιστοιχούσε ένα κατάστημα σε 5.662 κατοίκους. Ακόμη και στα ΑΤΜ, που διευκολύνουν τις συναλλαγές, είχαμε αναλογικά με τον πληθυσμό μείωση, έναντι αύξησης στην Ε.Ε. το ίδιο διάστημα. Με την απουσία της φυσικής παρουσίας του τραπεζοϋπάλληλου, οδηγείται το συναλλασσόμενο κοινό στα εναλλακτικά δίκτυα (ΑΤΜ, διάφορες ιντερνετικές πλατφόρμες, κ.λ.π) με αποτέλεσμα η δυσκολία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων να γίνεται ακόμα πιο έντονη.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Διοικήσεις των τραπεζών υλοποιούν σχέδια συρρίκνωσης του δικτύου των τραπεζικών υποκαταστημάτων σε όλη τη χώρα, που με την πρόφαση των «επιχειρηματικών αποφάσεων» κρατούν εν κρυπτώ, παρά τις έντονες ενστάσεις, τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται τα εν λόγω τραπεζικά υποκαταστήματα. Ολόκληρες γεωγραφικές περιοχές, κωμοπόλεις και νησιά βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν το επόμενο διάστημα χωρίς τραπεζικό υποκατάστημα, με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των πολιτών εν μέσω πανδημίας, και κυρίως τον οικονομικό και κοινωνικό μαρασμό των τοπικών κοινωνιών. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που κατατέθηκαν στην συνεδρίαση της επιτροπής των οικονομικών υποθέσεων στη Βουλή στις 09/03/2021 για το διάστημα 2013-2020 τα καταστήματα της τράπεζας Πειραιώς μειώθηκαν πανελλαδικά από 1718 σε 470, ενώ ο αριθμός των υπαλλήλων από 17.138 σε 9.400.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το τραπεζικό σύστημα διαχρονικά και σε παγκόσμιο επίπεδο στηρίζει την πίστη, είτε καταθετική είτε δανειακή, που προσφέρει, και στηρίζεται στη σχέση εμπιστοσύνης που αναπτύσσεται μεταξύ του πελάτη και του τραπεζικού στελέχους που τον εξυπηρετεί. Αυτή η σχέση εμπιστοσύνης, με τη συρρίκνωση του δικτύου καταστημάτων και με την υποχρεωτική ώθηση της πελατείας στα εναλλακτικά δίκτυα εξυπηρέτησης, ουσιαστικά διαρρηγνύεται με αρνητικά αποτελέσματα τόσο για το μέλλον των τραπεζών όσο και για την ίδια τη κοινωνία.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνολική απόφαση όλων των τραπεζών για κλείσιμο καταστημάτων σε όλη τη χώρα στοχεύει κυρίως στη μείωση των θέσεων εργασίας και άρα του εργατικού κόστους, αφού ταυτόχρονα εξελίσσονται και μεγάλα προγράμματα εθελούσιων εξόδων σε όλες τις τράπεζες. Συνοδεύονται μάλιστα αυτά τα προγράμματα με ένα πρωτοφανές κύμα εκβιαστικών διλημμάτων, κυρίως στους εργαζόμενους των υπό κατάργηση υποκαταστημάτων, όταν ουσιαστικά τους διαμνύεται να κάνουν χρήση της εθελούσιας, γιατί δεν θα έχουν δουλειά την επόμενη μέρα του κλεισίματος του υποκαταστήματος που εργάζονται.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι μέσα σε 12 χρόνια (2008-2020) οι εργαζόμενοι στις Τράπεζες (με συμβάσεις αορίστου χρόνου, που εμπίπτουν στην Κλαδική Σύμβαση ΟΤΟΕ-Τραπεζών) έχουν

μειωθεί κατά 50 %. Από 66.165 το 2008 σε 33.050 το 2020. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, όπως αναδείχθηκαν κι από δημόσιες παρεμβάσεις της ΟΤΟΕ και των σωματείων εργαζομένων, ο ρυθμός συρρίκνωσης της απασχόλησης, με ρυθμισμένες σχέσεις εργασίας, είναι αρκετά υψηλότερος από τον ευρωπαϊκό μ.ο. (στην Ελλάδα 1 τραπεζοϋπάλληλος ανά 292 κατοίκους, στην Ευρωζώνη η αντίστοιχη αναλογία είναι 1 τραπεζοϋπάλληλος ανά 185 κατοίκους). Αντίστοιχη είναι και η υστέρηση σε τραπεζικά υποκαταστήματα (1 κατάστημα ανά 5662 κατοίκους στην Ελλάδα, 1 κατάστημα ανά 2530 στην Ευρωζώνη).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική της κυβέρνησης της ΝΔ βρίθκει αντεργατικών και αντικοινωνικών στοχεύσεων, όπως η απελευθέρωση των απολύσεων, η ουσιαστική κατάργηση των ελεγκτικών οργάνων τήρησης της εργατικής νομοθεσίας (ΣΕΠΕ, ΟΜΕΔ) και η υπονόμηση των κλαδικών συμβάσεων, καθώς και η προαναγγελία του «αντεργατικού νομοσχεδίου» που θα δώσει το τελειωτικό χτύπημα στις εργασιακές σχέσεις, στο ωράριο εργασίας και τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, ενθαρρύνουν τις διοικήσεις των τραπεζών σε επιλογές είτε άμεσων απολύσεων είτε μέσω εξαναγκασμού με προγράμματα εθελούσιας εξόδου, και παραβίασης της Κλαδικής Σύμβασης της ΟΤΟΕ.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1.Προτίθενται να παρέμβουν για τη ματαίωση των αρνητικών για την οικονομία και το κοινωνικό σύνολο αποφάσεων των διοικήσεων των τραπεζών για το κλείσιμο υποκαταστημάτων, και κυρίως όσων εξ αυτών βασικός μέτοχος μέσω του ΤΧΣ παραμένει το ελληνικό δημόσιο; Προτίθενται να λάβουν μέτρα για την αναστροφή της συρρίκνωσης των δικτύων των τραπεζών και την μείωση της απασχόλησης;

2.Προτίθενται να θέσουν φραγμό στις Διοικήσεις των Τραπεζών, οι οποίες υλοποιούν το σχέδιο συρρίκνωσης του δικτύου καταστημάτων τους, με απώτερο και βασικό στόχο τη μείωση των θέσεων εργασίας, και αφετέρου χρησιμοποιούν εργαζόμενους εργολαβικούς με την απόσχιση εργασιών σε τρίτες εταιρείες (όπως διαχείριση κόκκινων δανείων, call centers, εργασίες πληροφορικής, POS κ.λ.π), υποκαθιστώντας ουσιαστικά τη σταθερή και με δικαιώματα εργασία με μορφές ευέλικτης, φτηνής και χωρίς δικαιώματα απασχόλησης;

3.Προτίθεται ο Υπουργός Εργασίας να προχωρήσει σε ενέργειες ελέγχου της τήρησης της εργατικής νομοθεσίας και της εφαρμογής της Κλαδικής Σύμβασης της ΟΤΟΕ για τους εργαζομένους των τραπεζών, που καθημερινά υπόκεινται σε εκβιαστικά διλήμματα και μεθοδεύσεις διαθεσιμότητας, απόλυσης και επιβολής αναγκαστικής άδειας σε όσους δεν επιλέξουν τη «λύση» της εθελούσιας;

Ειδικότερα:

-Σε ποιες ενέργειες θα προβεί προκειμένου να σταματήσουν οι στοχευμένες και πολλές φορές εκδικητικές μετακινήσεις υπαλλήλων και συνδικαλιστών της Τράπεζας Πειραιώς σε καταστήματα που πρόκειται να κλείσουν ώστε να εξωθηθούν σε «εθελούσια απόλυση»;

-Αναγνωρίζει την ρήτρα προστασίας της απασχόλησης της Κλαδικής Σύμβασης ΟΤΟΕ-Τραπεζών 2019-2021 ως ισχυρή; Εφόσον η ρήτρα προστασίας της απασχόλησης ισχύει και η διοίκηση της EUROBANK, καταστρατηγώντας την με την απόλυση της εργαζόμενης, ουσιαστικά παρανομεί, σε ποιες αναγκαίες ενέργειες προτίθεται να προβεί προς την διοίκηση της τράπεζας;

Οι ερωτώντες Βουλευτές
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Αβραμάκης Λευτέρης
Αθανασίου Νάσος
Αλεξιάδης Τρύφων
Αναγνωστοπούλου Σία
Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος
Βαγενά Άννα
Βαρδάκης Σωκράτης
Βέττα Καλλιόπη
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θοδωρής
Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Θραψανιώτης Μανόλης
Καρασαρλίδου Φρόσω
Κασιμάτη Νίνα
Κάτσης Μάριος
Λάππας Σπύρος
Μαμουλάκης Χάρης
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Σάκης
Παπαηλιού Γιώργος
Παπανάτσιου Κατερίνα
Πούλου Γιώτα
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σκουρλέτης Πάνος
Σκούφα Μπέττυ
Συρμαλένιος Νίκος

Τελιγορίδου Ολυμπία
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτρης
Χατζηγιαννάκης Μίλτος
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γιώργος